

**КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ЖИТОМИРСЬКА ФІЛІЯ**

**Матеріали
IV Міжнародної науково-практичної конференції**

**«Конкурентоспроможність
в умовах глобалізації:
реалії, проблеми та перспективи»**

(3-4 червня 2010 року)

**Житомир
2010**

ББК 60.032.2-08
К64
УДК 316.42.00912

*Друкуються за рішенням засідання
Вченої Ради Київського інституту бізнесу та технологій
(протокол №10 від 22.04.10 р.)*

Рецензенти:

Саух П.Ю., доктор філософських наук, професор
Данилишин Б.М., доктор економічних наук, професор
Романенко О.В., кандидат філософських наук, доцент
Герасимчук А.А., доктор філософських наук, професор
Куценко В.І., доктор економічних наук, професор

К64 **Конкурентоспроможність в умовах глобалізації: реалії, проблеми та перспективи:** Матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції / За ред. Саух І.В. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. – 317 с.

60.032.2-08

СЕКЦІЯ 6. МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ....

Куценко В.І.

ІМПЕРАТИВ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ: ВІДПОВІДЬ НА ВИКЛИК ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

Саух І.В.

МОДЕЛІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МЕНЕДЖЕРА ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ ЯК ОСНОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ГАЛУЗІ.....

Анісімов В.М.

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ОСВІТИ ТА ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ

Семенюк Л.І., Медончак М.М.

ФАКТОРИ ТА КРИТЕРІЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ РИНКОВИХ ВІДНОСИН.....

СЕКЦІЯ 7. ПРОБЛЕМИ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ.....

Дмитрієва С.М., Довженко Л.П.

ТВОРЧИСТЬ ТА ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ

Кульбіда Н.М.

ПРОГНОСТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО МЕДИЧНОГО ПСИХОЛОГА

Дмитрієва С.М., Климович Л.В.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ У ПЕРІОД РАННЬОЇ ЮНОСТІ

Герасимчук В.І.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ЇХ ЗДІБНОСТЕЙ ДО САМОРЕАЛІЗАЦІЇ, АДАПТАЦІЇ І РОЗВИТКУ

Харчишина О.В.

ВЛАСТИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ: СИСТЕМНИЙ ПІДХІД

Максимець С.М.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНО ЗНАЧУЩИХ ЯКОСТЕЙ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ

Казьмерчук А.В.

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ ПІДГОТОВКИ КОНКУРЕНТОЗДАТНОГО ФАХІВЦЯ У СИСТЕМІ «ЛЮДИНА-ЛЮДИНА».....

Каленюк І.П.

ПСИХОЛОГІЧНА СПЕЦИФІКА СПРИЙМАННЯ ГРОШЕЙ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ.....

Сучасні підходи до змісту професійно значущих якостей конкурентноспроможного фахівця

Аналіз психолого-педагогічної літератури свідчить про те, що існує чимало досліджень, присвячених вивченню змісту професійно значущих якостей таких фахівців, як: педагоги (Н.В. Кузьміна, Є.Ф. Зеєр, В.Г. Кунтиш), військові (В.О.Ройлян), психологи (І.А. Мартинюк) та інші.

Також впродовж останніх років з'явилась певна кількість професіографічних досліджень таких професій як: менеджер, бухгалтер, маркетолог, службовець банку тощо.

Але в сучасних умовах становлення і розвитку нового соціально-економічного суспільства у нашій країні, у невизначених чітко умовах і вимогах як юридичного, так і економічного характеру, проблема підготовки конкурентноспроможного фахівця з набором необхідних до діяльності професійно значущих якостей, набуває все більшої актуальності.

Аналіз наукової літератури дає можливість зробити висновок, що забезпечити високу ефективність у ринкових умовах може тільки професіонал, який володіє певними професійними якостями, інтегрованими управлінськими навичками, такими як:

- адаптаційна мобільність: схильність до творчих форм діяльності, неперервність, поглиблення й оновлення знань ініціативність, нетерпимість до відсталості, консервативних проявів, прагнення вчити інших, бажання якісних змін в організації і в змісті власної діяльності, готовність до обґрунтованого ризику, прагнення нововведень, розширення кола своїх повноважень, діловитість;
- контактність: товариськість, емпатія, інтерес до людей, високий рівень розуміння у сфері міжособистісних відносин, здатність приваблювати людей,

бачити себе зі сторони, слухати, розуміти і переконувати людей, уміння подивитися на конфліктну ситуацію очима співрозмовника;

- стресостійкість: інтелектуальна й емоційна захищеність у проблемних ситуаціях, самовладання і тверезість мислення у прийнятті колективних рішень, володіння навичками саморегуляції стану;

- домінантність: власність, честолюбство, прагнення до особистої незалежності, лідерство, готовність до безкомпромісної боротьби за свої права, самоповагу, високий рівень самооцінки і притягань, сміливість, вольовий характер. [1]

Набувають актуальності дослідження з проблем формування в особистості якостей ділової людини, які характеризують можливості особистісного потенціалу і суспільно-громадській, державно-політичній, виробничій сферах.

Поняття “ділова людина” розглядається у трьох основних аспектах [2]. Це, по-перше, особистість взагалі, з набором певних рис, якостей, способів поведінки, що проявляються у повсякденному житті та діяльності; по-друге, представник соціальної самореалізації людства, пов’язаної з функціонуванням націй і народностей у суспільно-політичному житті; по-третє, професіонал та спеціаліст у виробничій сфері. Предметом нашої уваги є останній.

На основі контент-аналізу відповідної вітчизняної та зарубіжної літератури, нами було виділено наступні інтегральні характеристики конкурентоспроможного фахівця (за основу відбору була взята їх відносна повторюваність у відповідних наукових джерелах): організаторські та комунікативні здібності, цілеспрямованість, впевненість в собі, відповідальність, інфернальний локус контролю, відповідальність, схильність до виваженого ризику.

Емпіричне дослідження деяких названих характеристик випускників економічних спеціальностей визначило, що 79% мають помірний рівень

схильності до ризику, тобто вони ризикують лише тоді, коли рівень успіху певної справи досить високий, успіх очевидний або

(стор. 302)

можливий в найближчому майбутньому. 21% респондентів мають низький рівень схильності до ризику. Необхідність ризикувати викликає у них тривогу, відчуття дискомфорту.

Дослідження мотивації на досягнення успіху показало, що 20% майбутніх фахівців мають високий рівень мотивації до успіху, 73% - дещо занижений рівень схильності до досягнення успіху, 7% - мають низьку мотивацію до успіху.

Дослідження рівня сформованості організаторських та комунікативних здібностей визначило, що 34% осіб мають середній рівень розвитку організаторських здібностей, 26% - низький. В той же час 29% досліджуваних мають низький рівень розвитку комунікативних здібностей, а 14% - високий.

Досліджуючи «сильні сторони» управлінського потенціалу майбутніх фахівців виявлено, що вміння керувати собою притаманне лише 8% осіб; здатність навчати – 26%; навички вирішення проблем притаманні 21%; 16% спрямовані на саморозвиток; 37% схильні творчо вирішувати поставлені проблеми; 26% здатні налагоджувати групову роботу. Серед «слабких сторін» розвитку управлінського потенціалу домінує недостатнє розуміння особливостей управлінської діяльності (60%). Отримані дані свідчать про потребу цілеспрямованого розвитку професійно значущих якостей конкурентноспроможного фахівця підчас навчання у ВНЗ.

Випускники ВНЗ нашої країни зможуть лише тоді застосувати свої професійні якості повною мірою, з найбільшою користю, коли ці якості будуть поєднані з оновленою, збагаченою професійною культурою.

Професійна культура фахівця – це інтегральна якість, яка базується на міцному фундаменті розвинених власне професійних якостей і властивостей, а також культури філософського, соціального, економічного, екологічного та

іншого мислення, на готовності людини і вмінні реалізувати нею увесь свій духовно-моральний потенціал [3].

Література:

1. Волкова Н. Проблема підготовки майбутніх економістів до управлінської діяльності // Неперервна професійна освіта: теорія і практика // науково-методичний журнал. – 2002. – Випуск 1 (5).
2. Чабан Н.І. Характеристика поняття “ділова людина” та її якостей у сучасних дослідженнях // Таврійський вісник освіти. – 2003. – №1.
3. Копил Г.О. Соціальне значення формування професійної культури студентів економічних спеціальностей // Нові технології навчання: Науково-методичний збірник. / Кол. авт. – К.: Наук. – метод центр вищої освіти, 2004. – Вип. 36.